

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/76/2017
Identifikačné číslo spisu: 6016200194
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6016200194.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľky: T. Š., bytom K., proti odporkyni: Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o zvýšenie invalidného dôchodku a vdovského dôchodku, na odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15. júna 2017, č. k. 26Sd/57/2016-21, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/57/2016-21 zo dňa 15. júna 2017 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 03.12.2015, ktorým odporkyňa podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 1 Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 283/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2016, zvýšila od 01.01.2016 invalidný dôchodok navrhovateľky (považovaný za dôchodok starobný) na 121,50 EUR mesačne a vdovský dôchodok na 232,70 EUR mesačne. V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že invalidný dôchodok (považovaný za starobný dôchodok) sa zvýšil o 0,60 EUR a vdovský dôchodok o 1,20 EUR mesačne v porovnaní s ich sumou vyplácanou k 01.01.2016.

Krajský súd sa nestotožnil s námietkou navrhovateľky, ktorá tvrdila, že pri nároku na výplatu dvoch dôchodkových dávok dochádza pri každej výplate k ich súbehu, preto v súlade s ust. § 56 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení sa jej pri každej výplate dvoch dôchodkových dávok v súbehu má vyplácať vyšší dôchodok v plnej výške a ďalší dôchodok vo výške jednej polovice. Vyjadrila presvedčenie, že od 01.01.2016 má nárok na zvýšenie starobného - pôvodne invalidného dôchodku v celosti, t. j. o 1,90 EUR mesačne v porovnaní so sumou 241,80 EUR mesačne na 243,70 EUR mesačne a nižšieho vdovského dôchodku o 0,60 EUR mesačne v porovnaní so sumou 115,80 EUR mesačne na 116,40 EUR mesačne. Krajský súd poukázal na to, že podľa § 263 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. o

sociálnom poistení sa invalidný dôchodok, ktorý bol priznaný podľa predpisov účinných pred 01.01.2004 považuje po 31.12.2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume v akej patril k 31.12.2003 a vypláca sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31.12.2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa odseku 3 uvedeného paragrafu invalidný dôchodok uvedený v odseku 1, ktorého poberateľ pred 01.01.2004 dovŕšil vek najmenej 57 rokov, ak ide o ženu, sa považuje od 01.01.2005 za starobný dôchodok. Navrhovateľke bol invalidný dôchodok priznaný 19.10.1996, t. j. podľa zákona o sociálnom zabezpečení, avšak vek 57 rokov dovŕšila pred 01.01.2004 (XX.XX.XXXX), preto sa jej invalidný dôchodok považuje za starobný pre účely jeho pokračujúcej výplaty, čo vyplýva aj z § 293ac ods. 1 zákona o sociálnom poistení, na ktorý v rozhodnutí poukázala odporkyňa. Krajský súd ďalej uviedol, že súbeh nárokov na výplatu dvoch (prípadne viac) dôchodkových dávok pre účely porovnania ich výšok vzniká len raz, keď sa nárok na výplatu týchto dôchodkových dávok prvýkrát stretne. V ďalších výplatných lehotách súbeh nároku na výplatu dvoch dôchodkových dávok nevzniká ale naďalej trvá.

Podľa krajského súdu odporkyňa preto v napadnutom rozhodnutí správne rozhodla o zvýšení starobného dôchodku, hoci táto dôchodková dávka vo svojej podstate je naďalej dôchodkom invalidným. Zároveň poukázal na opatrenia č. 283/2015, podľa ktorého pevná suma zvýšenia tak starobného ako i invalidného dôchodku vyplácaného v sume jednej polovice je v danom prípade rovnaká.

Navrhovateľka včas podaným odvolaním zotrvala na svojom názore, že rozhodnutie krajského súdu nemá oporu v žiadnom zákone. V žiadnom zákone sa nerozlišujú pojmy vznik nároku na dávku a vznik nároku na výplatu dávky. Taktiež z ničoho nevyplýva tvrdenie krajského súdu, že súbeh nárokov na výplatu dvoch či viac dôchodkových dávok pre účely porovnania ich výšok vzniká len raz, keď sa nárok na výplatu týchto dôchodkových dávok prvýkrát stretne. Podľa navrhovateľky zákon jasne hovorí o súčasnom splnení podmienok nároku na výplatu dôchodkov a nie o momente vzniku nárokov na výplatu dôchodkov. Žiada zrušenie napadnutého rozsudku a domáha sa zákonného vyplácania dôchodkov, a to tak, aby vyšší dôchodok bol vyplácaný celý a nižší dôchodok v polovici. V tomto zmysle žiada odporkyňu, aby jej doplatila oba dôchodky od 19.10.1996.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu námietky navrhovateľky nepovažovala za dôvodné a zotrvala na doterajších rozhodnutiach v celom rozsahu. Uviedla, že tieto už rozhodnutím Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 9So/125/2011 zo dňa 22.08.2012) boli potvrdené ako zákonné.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (OSP) začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením sa odvolacie konanie riadi ustanoveniami zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Pri vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a iba na

zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvedie argumentáciu k odvolacím dôvodom.

Z obsahu spisu odvolací súd mal za preukázané, že navrhovateľka bola od 06.11.1986 poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku, od 28.04.1988 poberateľkou invalidného dôchodku, ktorý jej bol odňatý od 15.12.1995. Opätovne od 19.10.1996 jej bol priznaný invalidný dôchodok. V čase jeho priznania bola poberateľkou vdovského dôchodku, ktorý jej bol priznaný od 14.03.1988. Dňom 19.10.1996 preto správne uviedla odporkyňa, že u navrhovateľky vznikol súbeh nárokov na dve dôchodkové dávky. Ku dňu vzniku súbehu nárokov na obidve dôchodkové dávky poberala navrhovateľka vdovský dôchodok vo výške 2.421 Sk mesačne a invalidný dôchodok vo výške 2.383 Sk mesačne. Pretože suma vdovského dôchodku v čase vzniku súbehu nárokov na výplatu dvoch dôchodkových dávok prevyšovala sumu invalidného dôchodku, začal sa jej uvedeným dňom z dôvodu súbehu nárokov na dve dôchodkové dávky vyplácať vdovský dôchodok v plnej výške a invalidný dôchodok vo výške jednej polovice. K 01.01.2016 poberala navrhovateľka invalidný dôchodok vo výške 120,90 EUR mesačne, t. j. v jednej polovici a vdovský dôchodok vo výške 231,40 EUR mesačne. Táto skutočnosť nebola medzi účastníkmi konania sporná.

Krajský súd ale aj odporkyňa správne uviedli a aj aplikovali ustanovenie § 56 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, pretože sa súčasne splnili podmienky nároku na výplatu starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov a na výplatu vdovského a sirotského dôchodku, a preto sa vypláca vyšší (najvyšší) dôchodok v plnej výške a ostatné dôchodky sa vyplácajú vo výške jednej polovice.

Uvedenou právnou problematikou sa krajský súd zaoberal už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v konaní 26Sd/14/2011, v rozsudku z 12.05.2011 č. 26Sd/14/2011-15, a správnosť jeho rozhodnutia bola potvrdená rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v konaní 9So/125/2011. Navrhovateľka neuviedla žiadne nové argumenty, ktoré by dôvodne zmenili doterajšie právoplatné stanoviská v predmetnej veci.

Odporkyňa v napadnutom rozhodnutí správne postupovala, keď navrhovateľkou požadovanú zmenu nepripustila. Tvrdenie krajského súdu, že okamih súbehu nárokov na výplatu dôchodkových dávok rôzneho druhu je rozhodujúci pre krátenie nižšieho dôchodku na polovicu a jeho výplatu v tejto polovičnej sume naďalej, a to bez ohľadu na to, že eventuálnym zvyšovaním výška polovičného dôchodku môže prevýšiť sumu pôvodne vyššieho dôchodku aj odvolací súd považuje za správne a zákonné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1 a 2 OSP.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP s použitím ust. § 250l ods. 2 OSP a navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nemala úspech.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.